

## De store forslagene til endringer

1. Lovfeste krav til **nulltoleranse**
2. En tydeligere **aktivitetsplikt** erstatter vedtaksplikten og handlingsplikten
3. En bedre håndhevingsordning erstatter dagens klageordning
4. **Tvangsmulkt** som pressmiddel mot skoleeiere

## §9 A-2 Retten til eit trygt og godt skolemiljø

- Alle elevar har rett til eit **trygt og godt** skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

### Individuell rett og nulltoleranse

- Viderefører elevenes individuelle rett til et trygt og godt skolemiljø.
- Elevenes egen opplevelse er avgjørende
- Lovfester at skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering

## §9 A-4 Aktivitetsplikt for å sikre at elevane har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

1. **Alle** som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.
2. **Alle** som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.
3. Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.
4. Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.
5. Skolen skal sørgje for at involverte elevane blir høyrde. Kva som er best for elevane skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.
6. Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå
  - a) kva problem tiltaka skal løyse
  - b) kva tiltak skolen har planlagt
  - c) når tiltaka skal gjennomførast
  - d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
  - e) når tiltaka skal evaluerast
7. Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd

## §9 A-5 Skjerpet aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjar ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor.

Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter §9a-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

## Rendyrket aktivitetsplikt i skolen

Kort oppsummert:

- Beholder dagens handlingsplikt, fjerner vedtaksplikten
- Tydelige krav til hva som skal gjøres
- Skjerpet aktivitetsplikt når ansatte krenker

### Når gjelder aktivitetsplikten?

**I dag:**

Forhold utenfor skolen må ha sammenheng med skolen for at det skal være skolens ansvar.

**Nytt:**

Uttrykket «trygt og godt skolemiljø» og den tilhørende rettigheten avgrenses ikke av årsaken til hvordan elevene har det.

Det avgjørende er hvordan eleven opplever at det er å være på skolen, altså hvordan eleven har det *mens* han eller hun er på skolen, skolefritidsordningen eller leksehjelpen.

## **Aktivitetsplikten –5 delplikter**

Aktivitetsplikten består av fem delplikter:

1. følge med
2. gripe inn
3. varsle skoleledelsen
4. undersøke all mistanke og kjennskap
5. sette inn tiltak – helt til eleven har det trygt og godt

## **Lav terskel for å varsle**

All mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal varsles til rektor.

Rektor kan delegere oppgaven.

Rektor kan fastsette at en annen person på skolen skal ta imot varslene.

Uansett: rektor har ansvaret for å at varslingene håndteres på en forsvarlig måte.

Ansvaret kan ikke delegeres.

## **Lovstridig å bagatellisere elevens opplevelse**

Regelverket gir skolen tydelige insentiver til å handle overfor alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak.

Elevens opplevelse av ikke å ha et trygt og godt skolemiljø skal alltid utløse aktivitet og plikt til å sette inn tiltak.

## Hovedlinjene i håndhevingsordningen:

- Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan elevene melde saken til fylkesmannen.
- Saken skal først være tatt opp med rektor, og det skal ha gått minst én uke (5 arbeidsdager) før saken meldes til fylkesmannen.
- Fylkesmannen utreder og tar stilling til om skolen har oppfylt sin aktivitetsplikt.
  - Involverte elever skal bli hørt, og elevenes beste skal være et grunnleggende hensyn.
  - Skoleeier og skolen skal legge fram de opplysningene fylkesmannen trenger for å ta stilling til saken.
- Dersom fylkesmannen kommer til at skolen ikke har oppfylt sin aktivitetsplikt, kan dette følges opp av et vedtak om hva skolen skal gjøre for å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.
  - Fylkesmannen skal sette en frist for å oppfylle vedtaket, og fylkesmannen skal sørge for at kommunen følger opp vedtaket innen fristen.
  - Fylkesmannen kan knytte tvangsmulkt til vedtaket.
- Privatpersoner kan påklage fylkesmannens vedtak til Utdanningsdirektoratet.
- Skoleeier har ikke klagerett.